

O O F S
Olympics of Sustainability

L'E-Paper d'OofS

*"Pràctiques esportives i tendències de sostenibilitat entre els
jóvens dels països socis"*

WP2

Entregable 2.1

Elaborat per: FSI, juny de 2026

Co-funded by
the European Union

Índex

Informació del document	4
Resum executiu	5
1. Introducció	7
1.1 Context i justificació del projecte	7
1.2 Finalitat i abast	8
1.3 Metodologia	8
1.3.1 T2.1: Investigació documental de l'estat de la qüestió	8
1.3.2 T2.2: Consulta a les parts interessades	8
2. Estat de la qüestió: esport juvenil i sostenibilitat als països socis	9
2.1 Portugal	9
2.2 Finlàndia	10
2.3 Eslovènia	11
2.4 Espanya	12
2.5 Anàlisi comparativa entre països	13
3. Resultats de la investigació amb les parts interessades (T2.2)	15
3.1 Metodologia i mostra de l'enquesta	15
3.2 Pràctiques actuals de sostenibilitat en l'esport	15
3.2.2 Pràctiques més habituals	15
3.2.3 Principals barreres	16
3.2.4 Interés dels joves per la sostenibilitat	16
3.3 Reacció al concepte d'OofS	17
3.3.1 Atractiu del concepte	17
3.3.2 Reptes de sostenibilitat més atractius	17
3.3.3 Equilibri de la puntuació	18
3.3.4 Format competitiu enfront de col·laboratiu	18
3.4 Inclusió i grups destinataris	18
3.5 Adopció a llarg termini i sostenibilitat	19
3.6 Resultats de les entrevistes: temes clau entre països	20
3.6.1 Finlàndia: síntesi de les entrevistes	20
3.6.2 Eslovènia: síntesi de les entrevistes	21
3.6.3 Espanya: síntesi de les entrevistes	21
3.6.4 Portugal: síntesi de les entrevistes	22
3.6.5 Temes transversals de les entrevistes entre països	22
4. Estructures proposades per a les Olympics of Sustainability nacionals	23
4.1 Marc comú de competició	23
4.2 Perfils dels esdeveniments nacionals	24
5. Exemples d'activitats per a les competicions nacionals d'OofS	24
6. Conclusions i recomanacions	25
6.1 Conclusions principals	25
6.2 Recomanacions	26
6.3 Implicacions polítiques	27

Referències

27

Informació del document

Projecte	Olympics of Sustainability: Winning for Health and Planet (OofS)
Programa	Erasmus+ Sport, ERASMUS-SPORT-2025-SCP
Entregable	D2.1, L'e-Paper de les Olympics of Sustainability
Paquet de treball	WP2, L'e-Paper d'OofS i el Green Playbook
Líder del WP2	Finlands Svenska Idrott (FSI)
Redactat per	Finlands Svenska Idrott (FSI)
Col·laboradors	MoF (Portugal), PJA (Portugal), SDE (Eslovènia), MoP (Espanya)
Versió	2.0 (revisada, conciliada amb les dades finals de l'enquesta)
Data	Juny de 2026
Difusió	Pública (PU)
Llicència	CC BY 4.0

Resum executiu

Este e-Paper presenta els resultats de la primera fase d'investigació del projecte Olympics of Sustainability (OofS), una iniciativa d'Erasmus+ Sport que integra reptes de sostenibilitat ambiental en les competicions esportives juvenils d'arreu d'Europa. El document consolida dos activitats d'investigació complementàries: una investigació documental de l'estat de la qüestió (T2.1) que cartografia les pràctiques d'esport juvenil i les tendències de sostenibilitat a Portugal, Finlàndia, Eslovènia i Espanya; i una consulta a les parts interessades (T2.2) formada per 62 respostes a l'enquesta i 20 entrevistes en profunditat amb ajuntaments, clubs esportius, federacions, organitzacions juvenils, institucions educatives i organitzacions ambientals dels quatre països socis.

La investigació confirma la premissa central del projecte OofS: encara que la consciència ambiental entre els joves europeus és elevada, hi ha una bretxa persistent entre la consciència i l'acció. Al mateix temps, la participació en l'esport juvenil afronta reptes estructurals, des de les desigualtats de gènere i les diferències d'accés entre l'àmbit urbà i el rural fins al descens de la participació en l'esport organitzat després de la pandèmia de COVID-19. Les iniciatives existents que connecten esport i sostenibilitat estan fragmentades, es concentren majoritàriament en l'àmbit d'elit o federatiu i poques vegades s'adrecen a l'esport juvenil de base. No s'ha identificat cap metodologia comuna o estandarditzada per a integrar la sostenibilitat en les competicions esportives juvenils en cap dels països socis, la qual cosa posa de relleu la necessitat del model OofS.

Entre els resultats clau de la investigació amb les parts interessades destaquen:

- El concepte d'OofS va rebre un suport ferm a Portugal, Finlàndia i Eslovènia, on la majoria de les persones enquestades el van valorar positivament, i una acollida més diversa a Espanya, on aproximadament la meitat de les respostes el van puntuar amb un 4 o un 5 sobre 5.
- Les curses de recollida de residus, els reptes de plantada d'arbres, els tallers de reutilització creativa i l'orientació en la natura es van identificar com els reptes de sostenibilitat més atractius per als joves, amb una combinació específica que varia segons el país.
- La integració tant del rendiment esportiu com dels assoliments relacionats amb la sostenibilitat dins del marc de competició va rebre un suport ampli.

- Les principals barreres per a la implementació són el coneixement o l'experiència limitats en matèria de sostenibilitat, la falta de finançament i les prioritats organitzatives concurrents, reptes que el Green Playbook està dissenyat específicament per a abordar.
- L'objectiu d'inclusió del 30% es va considerar realista, però és probable que requereisca un esforç deliberat, particularment mitjançant col·laboracions amb els centres educatius, requisits d'equips mixtos, participació gratuïta o assequible, suport al transport i mesures de planificació inclusiva que reduïsquen les barreres a la participació dels grups infrarepresentats.
- Es va manifestar interès per l'adopció a llarg termini en tot el consorci, i diversos ajuntaments van indicar la seua disposició a signar cartes de suport o memoràndums d'entesa per a donar suport a la implementació futura.
- La simplicitat es va identificar de manera constant com el factor d'èxit més crític. El model ha de ser fàcil d'entendre, d'implementar i de replicar sense un suport extern extens.

A partir d'estos resultats, l'e-Paper proposa un marc comú per a les Olympics of Sustainability (OofS) nacionals, que combina esport, aprenentatge de la sostenibilitat i participació inclusiva.

El marc es basa en el Green Playbook d'OofS, que proporciona a les entitats organitzadores activitats a punt per a usar, sistemes de puntuació, ferramentes de planificació, orientacions sobre inclusió i accessibilitat, recomanacions de gestió de la sostenibilitat, orientacions pressupostàries i plantilles d'avaluació.

El model proposat combina estacions esportives i de sostenibilitat, reptes de bonificació i un sistema de reconeixement Green Badge específic que reconeix l'aprenentatge i l'acció ambiental amb independència de la classificació general de la competició. Este enfocament busca garantir que els assoliments en sostenibilitat es reconeguen al costat del rendiment esportiu, tot mantenint una experiència d'esdeveniment positiva i inclusiva per a totes les persones participants.

El marc està dissenyat per a ser prou flexible com per a adaptar-se a diferents contextos nacionals, regionals i locals, tot mantenint principis comuns i objectius compartits entre els països participants. Es presta una atenció especial a la reducció de les barreres a la participació i a la creació d'oportunitats per a jòvens de procedències i experiències diverses, incloent-hi grups que poden afrontar barreres per a participar en l'esport i l'activitat física.

Els resultats demostren que l'esport pot servir com a plataforma eficaç per a l'educació ambiental, la implicació comunitària i el canvi de comportament. En combinar l'activitat física amb l'aprenentatge de la sostenibilitat, les Olympics of Sustainability proporcionen als ajuntaments, els centres educatius, les organitzacions esportives i els grups comunitaris un model pràctic, escalable i replicable que pot continuar evolucionant més enllà de la duració del projecte.

El document conclou amb recomanacions per a la implementació, la implicació de les parts interessades, la integració en les polítiques i la sostenibilitat a llarg termini de la metodologia OofS.

1. Introducció

1.1 Context i justificació del projecte

Segons l'Eurobaròmetre Especial 525 de la Comissió Europea sobre esport i activitat física (2022), el 45% dels europeus no fa mai activitat física i només el 38% fa exercici almenys una vegada a la setmana. Esta tendència es va agreujar amb la pandèmia de COVID-19, que va provocar un descens mesurable de la participació esportiva, especialment entre els jòvens. Al mateix temps, els reptes ambientals continuen sent una preocupació crítica per a la ciutadania de la UE. L'Eurobaròmetre Especial 571 (2026) mostra que els europeus tenen un sentiment fort respecte a frenar la pèrdua de biodiversitat: el 96% de les persones enquestades estan d'acord amb l'afirmació que “tenim la responsabilitat de tindre cura de la natura”. L'Eurobaròmetre Especial 501 (2020) va concloure que més del 90% dels europeus consideren que la protecció del medi ambient és important, però moltes persones se senten incapaces d'emprendre accions concretes.

El projecte Olympics of Sustainability (OofS) se situa en la intersecció d'estos dos reptes i aprofita la força de l'esport per a crear un model transformador d'implicació ambiental. El projecte introduïx una metodologia innovadora que combina l'esport amb l'educació per a la sostenibilitat i incorpora comportaments proambientals a les activitats físiques quotidianes. La iniciativa reconeix que la implicació en els esforços de sostenibilitat ha de ser pràctica, gratificant i integrada en la vida diària. Per mitjà d'un enfocament d'aprenentatge experiencial basat en el joc, OofS garantix que el coneixement sobre sostenibilitat s'adquirisca mitjançant l'acció i no per mitjà d'una educació passiva.

El consorci del projecte reuix cinc organitzacions sòcies de quatre estats membres de la UE: l'Ajuntament de Fundão (Portugal, coordinador), PJA Consultoria Desportiva e Projetos (Portugal), Finlands Svenska Idrott FSI (Finlàndia), Športno društvo Endorfin (Eslovènia) i l'Ajuntament de Pedreguer (Espanya).

El projecte persegueix quatre objectius específics:

- S.O1: Augmentar la participació esportiva incorporant la sostenibilitat a les activitats físiques (objectiu: 500 jóvens assolits; 4 esdeveniments)
- S.O2: Fomentar comportaments sostenibles mitjançant reptes basats en l'esport (objectiu: 50% de les persones participants que informen d'un canvi de comportament; 24 activitats).
- S.O3: Reforçar la inclusió i la participació dels grups infrarepresentats (objectiu: 30% de participació).
- S.O4: Desenvolupar un model replicable i escalable (objectiu: 20 ajuntaments; 2.000 descàrregues del Green Playbook).

1.2 Finalitat i abast

Este e-Paper constituïx l'Entregable 2.1 del projecte OofS i s'ha elaborat en el marc del Paquet de treball 2. Servix com a fonament basat en la investigació per al projecte i proporciona la base d'evidència sobre la qual es desenvolupen el Green Playbook (D2.2) i les competicions nacionals de les Olympics of Sustainability (WP3).

L'e-Paper complix dos funcions principals: en primer lloc, presentar els resultats de l'avaluació de l'estat de la qüestió (T2.1); i, en segon lloc, sintetitzar els resultats de la consulta a les parts interessades (T2.2). En conjunt, estes activitats proporcionen el fonament conceptual i pràctic per al desenvolupament, la implementació i la futura replicació de la metodologia OofS.

1.3 Metodologia

1.3.1 T2.1: Investigació documental de l'estat de la qüestió

La investigació documental es va dur a terme entre novembre de 2025 i març de 2026 (M1–M5). Cada organització sòcia pilot va elaborar un informe de país mitjançant una plantilla estandarditzada desenvolupada per Finlands Svenska Idrott, que abastava nou àrees temàtiques: pràctiques i participació en l'esport juvenil; tendències de sostenibilitat; polítiques i iniciatives; àrees d'impacte ambiental; llacunes, necessitats i barreres; parts interessades clau; estructures de competició proposades; exemples d'activitats; i bones pràctiques.

Els socis van consultar literatura acadèmica, enquestes de l'Eurobaròmetre, estadístiques nacionals, documents de política governamental, informes de federacions esportives i plataformes rellevants de la UE.

Com que Finlàndia no implementa cap competició pilot nacional, no es va exigir a Finlands Svenska Idrott que elaborara un informe de país complet. Per tant, el perfil de Finlàndia presentat en el capítol 2 consistix en un resum breu i validat elaborat amb l'aportació de Finlands Svenska Idrott.

1.3.2 T2.2: Consulta a les parts interessades

La consulta a les parts interessades es va dur a terme entre març i maig de 2026 (M5–M6). L'enquesta en línia constava de 26 preguntes distribuïdes en cinc seccions i es va administrar mitjançant Google Forms en cinc llengües. Es van rebre un total de 62 respostes vàlides: 18 de Portugal, 16 de Finlàndia, 18 d'Eslovènia i 10 d'Espanya.

Cada soci local va realitzar entrevistes semiestructurades (16 preguntes distribuïdes en quatre blocs temàtics). En total es van completar 20 entrevistes, dirigides a responsables de la presa de decisions i professionals d'ajuntaments, clubs esportius, federacions, organitzacions juvenils i institucions educatives.

Totes les activitats d'investigació van complir els requisits del RGPD i totes les dades de les entrevistes es presenten de manera anònima.

2. Estat de la qüestió: esport juvenil i sostenibilitat als països socis

Este capítol resumix els resultats de la investigació documental T2.1 als quatre països socis. El perfil de cada país és deliberadament concís i s'organitza al voltant de tres temes: característiques clau de l'esport juvenil i la sostenibilitat, principals barreres i reptes, i exemples i bones pràctiques rellevants. Els informes nacionals complets es conserven com a material de referència. L'anàlisi comparativa del final del capítol destaca les tendències comunes i les implicacions pràctiques que van orientar el desenvolupament de la metodologia OoFS i el Green Playbook.

2.1 Portugal

Característiques clau de l'esport juvenil i la sostenibilitat

L'esport juvenil portugués funciona a través de tres canals: l'esport escolar (Desporto Escolar), l'esport federat de club i els programes municipals d'esport per a tothom. Malgrat esta estructura de múltiples nivells, la participació continua sent una de les més baixes de la UE. L'Eurobaròmetre Especial sobre esport i activitat física de 2022 (525) va registrar que el 73% de les persones

enquestades portugueses no feien mai exercici, la taxa d'inactivitat més alta de tots els estats membres enquestats. L'Institut Portugués de l'Esport i la Joventut (IPDJ) és l'organisme públic central responsable de la política esportiva i dona suport a l'esport de base mitjançant el Programa Nacional d'Esport per a Tothom (PNDpT). La consciència ambiental entre els jòvens és elevada; no obstant això, coexistix amb una bretxa pronunciada entre consciència i acció, i les pressions financeres i les alternatives assequibles limitades s'esmenten sovint com a restriccions clau.

Principals barreres i reptes

El finançament és la barrera esmentada amb més freqüència, i la sostenibilitat es tracta sovint com un cost addicional més que com una prioritat organitzativa central. L'accés geogràfic continua sent un repte estructural en regions interiors com Fundão, on les distàncies de desplaçament més llargues, el transport públic limitat i la menor quantitat d'instal·lacions esportives incrementen tant les emissions com els costos de les llars. Les normes de gènere continuen afectant les taxes de participació femenina. La governança de la sostenibilitat està fragmentada entre l'IPDJ, les agències ambientals, les autoritats educatives i els ajuntaments, sense cap estratègia coordinadora única. A més, la formació d'entrenadors no inclou actualment cap component estandarditzat de sostenibilitat.

Exemples i bones pràctiques rellevants

El Comité Olímpic de Portugal aplica un Pla de Sostenibilitat que abasta energia, emissions, residus, aigua i biodiversitat, inclosa la iniciativa de reforestació Olympic Forest. Esdeveniments locals com el Grande Prémio Cerejeiras em Flor de Fundão connecten amb èxit l'esport amb la consciència ambiental i la identitat cultural local. Altres condicions favorables per a OoFS són la ràpida transició de Portugal cap a les energies renovables (aproximadament el 71% de la generació elèctrica el 2024), el programa nacional d'Esport Escolar com a canal d'escalabilitat ja disponible i una forta tradició d'esports a l'aire lliure com el trail running, el surf i l'orientació, que encaixa bé amb la metodologia proposada.

2.2 Finlàndia

Característiques clau de l'esport juvenil i la sostenibilitat

Finlàndia té una forta tradició d'esport organitzat, oci a l'aire lliure i activitat física en contacte amb la natura. L'accés als boscos, als llacs i als entorns naturals és una part important de la vida quotidiana, i les activitats a l'aire lliure com el senderisme, l'orientació, l'esquí de fons, el ciclisme i l'oci en la natura es practiquen àmpliament en totes les franges d'edat. El Dret de Tothom (jokaisenoikeus) de Finlàndia proporciona un accés públic ampli a la natura i

crea condicions favorables per a combinar l'activitat física, la consciència ambiental i l'educació per a la sostenibilitat.

Els clubs esportius, els ajuntaments, els centres educatius i les organitzacions de la societat civil tenen tots un paper important en la promoció de l'activitat física entre els xiquets i els joves. La participació en l'esport organitzat és relativament habitual: segons l'estudi LIITU 2024, el 55% dels xiquets, adolescents i joves adults finlandesos d'entre 9 i 20 anys van participar en activitats de clubs esportius, amb nivells de participació més alts entre els grups d'edat més joves. Al mateix temps, només al voltant d'un terç complia les recomanacions nacionals d'activitat física, i els nivells d'activitat disminuïen amb l'edat. Estos resultats posen de manifest tant els punts forts del sistema esportiu finlandès com la necessitat continuada d'implicar els joves en l'activitat física regular (LIITU, 2024).

Els marcs de política nacional, inclosos la Llei de l'Esport (Liikuntalaki), el Currículum Bàsic Nacional finlandès i el Programa de Responsabilitat de la comunitat esportiva finlandesa (Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma), posen cada vegada més èmfasi en la sostenibilitat, la igualtat, la inclusió i la responsabilitat social.

La sostenibilitat ambiental es reconeix àmpliament com una qüestió social important, i l'educació per a la sostenibilitat està integrada en tot el sistema educatiu. Els ajuntaments finlandesos inverteixen àmpliament en infraestructures d'oci, incloent-hi parcs, camins a l'aire lliure, pistes d'esquí i altres entorns verds que donen suport a l'activitat física i el benestar. Iniciatives com les activitats Mulle (Metsämörritoiminta) són exemples de com es poden combinar la consciència ambiental i l'activitat física des d'una edat primerenca. Les organitzacions esportives finlandeses també han integrat cada vegada més mesures de sostenibilitat en el seu funcionament, particularment en àmbits com el transport sostenible, la contractació responsable, la reducció de residus i el reciclatge.

Principals barreres i reptes

Malgrat unes estructures sòlides i uns nivells elevats de consciència ambiental, encara hi ha reptes. Les dades de seguiment nacional indiquen que una proporció substancial dels joves no assolix els nivells recomanats d'activitat física diària, amb nivells de participació generalment més alts entre els xics que entre les xiques. La consciència ambiental no es tradueix automàticament en accions concretes, i les organitzacions esportives sovint informen d'un coneixement, unes ferramentes pràctiques i uns recursos limitats per a implementar mesures de sostenibilitat.

Les oportunitats de participació no són igualment accessibles per a tots els jòvens. La investigació ha demostrat que alguns grups continuen afrontant barreres per a participar en l'esport i l'activitat física. El Comité Paralímpic Finlandés ha destacat que molts jòvens amb discapacitat voldrien participar en l'esport organitzat, però tenen dificultats per a trobar oportunitats adequades i accessibles. Els estudis també han constatat que els jòvens de minories sexuals i de gènere tenen més probabilitats d'experimentar comportaments inapropiats, discriminació o exclusió en els entorns esportius. A més, els factors socioeconòmics, les distàncies geogràfiques, els costos del transport i els recursos organitzatius limitats poden afectar la participació i la implementació, especialment en les zones menys poblades.

Exemples i bones pràctiques rellevants

Finlàndia ofereix diversos exemples de bones pràctiques en la combinació de sostenibilitat i esport. El Programa de Responsabilitat de la comunitat esportiva finlandesa dona suport a les organitzacions en el desenvolupament del seu treball de sostenibilitat, mentre que els ajuntaments integren cada vegada més consideracions de sostenibilitat en les instal·lacions esportives, els esdeveniments i els processos de contractació. Les activitats a l'aire lliure i d'aventura s'utilitzen àmpliament per a reforçar tant l'activitat física com la consciència ambiental. La col·laboració entre centres educatius, ajuntaments, organitzacions esportives i actors de la societat civil proporciona grans oportunitats per a implicar els jòvens mitjançant l'esport i, alhora, promoure la sostenibilitat, la inclusió i la ciutadania activa.

Les parts interessades consultades a través del projecte OofS també van subratllar la importància de disposar de ferramentes d'implementació pràctiques i fàcils d'utilitzar. Les idees d'activitats a punt per a usar, les plantilles, les llistes de comprovació, els materials de comunicació i les ferramentes d'avaluació es van identificar com a recursos especialment valuosos per a donar suport al treball de sostenibilitat en l'àmbit de base.

2.3 Eslovènia

Característiques clau de l'esport juvenil i la sostenibilitat

Eslovènia té un model de governança mixt que combina institucions estatals, ONG i autoritats locals, amb aproximadament 10.000 clubs esportius que funcionen com a ONG i constitueixen la columna vertebral de l'esport de base. Els ajuntaments són els actors públics més significatius i proporcionen al voltant del 70% del finançament públic de l'esport mitjançant els Programes Locals d'Esport. El Programa Nacional d'Esport 2026–2035 integra les infraestructures sostenibles, l'esport en la natura i la responsabilitat ambiental en la governança esportiva. Una forta cultura a l'aire lliure, que inclou el senderisme, el ciclisme, el trail running i l'esquí, proporciona als jòvens una

connexió natural amb la protecció del medi ambient, encara que la coneguda bretxa entre consciència i acció continua sent evident.

Principals barreres i reptes

Les barreres esmentades amb més freqüència inclouen el coneixement col·lectiu limitat entre els finançadors i les parts interessades locals, la baixa motivació de les parts interessades, els recursos financers insuficients, les llacunes en les orientacions per a la implementació i la percepció que la sostenibilitat encara no és una prioritat prou alta. Estos reptes s'agregen per una bretxa entre la planificació estratègica i la implementació pràctica, la coordinació intersectorial limitada i les càrregues administratives. La consciència entre els joves de 15 a 19 anys és generalment alta en teoria, però continua sent desigual en la pràctica. Les xarxes socials es van identificar com un factor de doble tall, ja que incrementen la visibilitat i la consciència, però també fomenten formes superficials d'implicació.

Exemples i bones pràctiques rellevants

El Comitè Olímpic d'Eslovènia ha adoptat una Estratègia de Sostenibilitat 2024–2030, i federacions com la Federació de Futbol d'Eslovènia han desenvolupat les seues pròpies estratègies de sostenibilitat social i ambiental. En l'àmbit comunitari, els ajuntaments han implantat àmpliament il·luminació LED i plaques solars en les instal·lacions esportives públiques. Entre els exemples de bones pràctiques hi ha el projecte Fit4Green (EUSA), Move4Nature (un projecte d'Erasmus+ Sport que promou l'aprenentatge ambiental a través d'activitats a l'aire lliure) i esdeveniments com l'Ultra Trail Slovenia, que incorporen mesures de reducció de residus i materials reutilitzables en el disseny de l'esdeveniment.

2.4 Espanya

Característiques clau de l'esport juvenil i la sostenibilitat

Espanya té un sistema descentralitzat i multisectorial: el Consejo Superior de Deportes (CSD) estableix l'estratègia, mentres que les comunitats autònomes i els ajuntaments executen els programes. La participació juvenil és relativament alta: el 20,2 per cent dels joves de 15 a 24 anys té llicència federativa, la xifra més alta de qualsevol grup d'edat, i grans programes municipals com els Juegos Deportivos Municipales de Madrid van arribar a més de 140.000 participants el 2024. La integració de la sostenibilitat continua en una fase inicial. Les dades de l'enquesta indiquen que al voltant del 70% de les organitzacions aborden la sostenibilitat només de manera informal. L'interès juvenil és moderat, però es veu reforçat per la rellevància local dels reptes del clima mediterrani, com l'estrés hídric, els incendis forestals i la pèrdua de biodiversitat.

Principals barreres i reptes

Les principals barreres identificades inclouen les llacunes de coneixement i competència, la inèrcia institucional, les restriccions de finançament i les infraestructures desiguals. El model descentralitzat produïx una variació regional significativa en la manera com s'implementa la sostenibilitat, la qual cosa afecta com es pot escalar de manera coherent una metodologia nacional.

Exemples i bones pràctiques rellevants

L'Estratègia Nacional per a la Promoció de l'Esport contra el Sedentarisme i la Inactivitat Física 2025–2030 destina aproximadament 87 milions d'euros i inclou el medi ambient i el desenvolupament sostenible com una de les seues cinc prioritats estratègiques. El CSD s'ha adherit al Green Sport Manifesto de la Comissió Europea i ha desenvolupat segells de sostenibilitat per a esdeveniments i entitats esportives (Sello de Evento Deportivo Sostenible i Sello de Entidad Deportiva Sostenible), juntament amb ferramentes de seguiment de la petjada de carboni. En l'àmbit local, els circuits de la Marina Alta constitueixen una referència regional, ja que han eliminat els plàstics amb gots de base de dacsa i cartons individuals i han reduït la petjada tèxtil amb una única samarreta per a tot el circuit.

2.5 Anàlisi comparativa entre països

Encara que este capítol es basa principalment en la investigació documental T2.1, l'anàlisi comparativa també té en compte els resultats rellevants de la consulta a les parts interessades T2.2 quan estos ajuden a explicar patrons comuns i implicacions pràctiques. Els quatre països socis difereixen en els seus sistemes esportius, les seues estructures de governança i els seus contextos de sostenibilitat, però van sorgir diverses tendències compartides. La taula següent proporciona una síntesi d'alt nivell dels resultats i s'ha de considerar una comparació il·lustrativa més que una classificació quantitativa dels països.

Dimensió	Portugal	Finlàndia*	Eslovènia	Espanya
Participació esportiva	Nivells de participació relativament baixos	Nivells de participació relativament alts	Participació moderada amb estructures de base sòlides	Participació juvenil relativament alta
Integració de la sostenibilitat en l'esport	Emergent i en desenvolupament	Comparativament avançada	Moderada, amb una forta implicació municipal	Emergent i majoritàriament informal
Consciència ambiental juvenil	Consciència alta, però amb una bretxa clara entre consciència i acció	Consciència i alfabetització ambiental altes	Consciència de moderada a alta, afavorida per la cultura a l'aire lliure	Consciència creixent vinculada als reptes ambientals locals

Dimensió	Portugal	Finlàndia*	Eslovènia	Espanya
Principals barreres	Finançament, accessibilitat geogràfica i normes de gènere	Llacunes de coneixement, prioritats concurrents i reptes d'implementació	Llacunes de coneixement, motivació i finançament	Llacunes de coneixement, inèrcia institucional i implementació desigual
Tradició d'esport a l'aire lliure	Força i creixent	Molt forta	Molt forta	De moderada a forta

* Com que Finlàndia no implementa cap competició pilot nacional, no es va elaborar cap informe complet de l'estat de la qüestió. Per tant, el perfil de Finlàndia es basa en informació contextual nacional seleccionada (vegeu l'apartat 2.2).

Patrons comuns

La bretxa entre consciència i acció va aparèixer en tots els països socis. Els joves solen expressar preocupació per les qüestions ambientals, però sovint els falten oportunitats estructurades i atractives per a traduir esta consciència en accions pràctiques a través de l'esport.

Les iniciatives de sostenibilitat en l'esport continuen sent fragmentades i sovint es concentren en l'àmbit d'elit, federatiu o de projecte, més que no pas integrades sistemàticament en l'esport juvenil de base. En els països socis no s'ha identificat cap metodologia estandarditzada per a integrar la sostenibilitat en les competicions esportives juvenils, la qual cosa posa de relleu la possible contribució del model OoFS.

Les restriccions de finançament, les llacunes de coneixement i els reptes d'implementació van aparèixer com a barreres recurrents en tots els països socis. Al mateix temps, els centres educatius, els ajuntaments i les organitzacions comunitàries es van identificar de manera constant com a actors importants en la promoció tant de la participació esportiva com de la implicació en la sostenibilitat entre els joves.

Els entorns a l'aire lliure i les activitats en la natura es van destacar com a actius importants en tots els països socis, ja que proporcionen oportunitats per a combinar l'activitat física, l'aprenentatge ambiental i la implicació comunitària.

Diferències clau

Els països socis difereixen en la maduresa dels seus enfocaments de sostenibilitat dins de l'esport. Finlàndia i Eslovènia mostren estructures i marcs de política més consolidats, mentre que Portugal i Espanya encara estan desenvolupant enfocaments més sistemàtics.

També es van identificar diferències en els contextos ambientals i les cultures esportives que poden condicionar la implementació. Finlàndia i Eslovènia tenen tradicions especialment fortes d'oci a l'aire lliure i activitat física en la natura,

mentres que Portugal i Espanya van destacar oportunitats per a connectar les activitats de sostenibilitat amb els reptes ambientals locals i la implicació comunitària.

Les estructures de governança varien considerablement, des d'enfocaments nacionals més coordinats fins al sistema altament descentralitzat d'Espanya. Estes diferències poden influir en la manera com s'implementa i s'escala la metodologia OofS en l'àmbit local i nacional.

Implicacions per a la metodologia OofS i el Green Playbook

La investigació documental i la consulta a les parts interessades donen suport conjuntament al desenvolupament d'un marc OofS comú i transferible que es puga adaptar a les circumstàncies locals, en lloc de crear models nacionals separats.

En els països socis van aparèixer de manera constant diverses prioritats:

- mantindre la participació gratuïta o assequible sempre que siga possible;
- utilitzar els centres educatius i les xarxes comunitàries com a canals clau de captació;
- vincular les activitats als contextos ambientals locals i als reptes de sostenibilitat;
- proporcionar a les entitats organitzadores ferramentes d'implementació pràctiques i fàcils d'utilitzar;
- promoure la inclusió social reduint les barreres financeres, geogràfiques i d'altres tipus a la participació i creant oportunitats acollidores per a jòvens de procedències diverses;
- garantir que l'aprenentatge de la sostenibilitat es mantinga estretament connectat amb l'activitat física, el treball en equip i el gaudi.

Les diferències nacionals afecten principalment la tria d'activitats, les estratègies de captació i les vies d'implementació, més que no pas el disseny bàsic del model OofS.

3. Resultats de la investigació amb les parts interessades (T2.2)

3.1 Metodologia i mostra de l'enquesta

L'enquesta en línia de la T2.2 es va difondre mitjançant Google Forms en cinc llengües entre el 31 de març i el 24 d'abril de 2026. Es van rebre un total de 62 respostes vàlides dels quatre països socis.

País	Respostes	Soci	Principals tipus de persones enquestades
Portugal	18	PJA	Clubs/federacions esportives 56%, ONG 22%, ajuntaments 17%
Finlàndia	16	FSI	Clubs/federacions esportives 38%, ONG 25%, educació 13%
Eslovènia	18	SDE	Clubs/federacions esportives 44%, educació 39%, ajuntaments 11%, org. juvenils 6%
Espanya	10	MoP	Ajuntaments 40%, clubs esportius 30%, altres 30%
Total	62	N/A	Mostra intersectorial diversa que assolix l'objectiu de 60 respostes

Nota sobre la interpretació: les dades de la T2.2 són exploratòries. Amb aproximadament entre 10 i 18 respostes a l'enquesta i al voltant de 5 entrevistes per país, i amb algunes preguntes que utilitzen opcions de resposta específiques de cada país, els percentatges següents indiquen una direcció i un èmfasi relatiu més que no pas mesures estadísticament representatives. Quan les escales de resposta o les llistes d'ítems difereixen entre països, s'assenyala davall de la taula corresponent. Els ítems no oferits en un qüestionari nacional determinat es marquen com a n/a.

3.2 Pràctiques actuals de sostenibilitat en l'esport

3.2.2 Pràctiques més habituals

Pràctica	PT	FI	SI	ES
Botelles reutilitzables / menys plàstic d'un sol ús	67%	38%	39% ¹	40%
Reducció de residus i reciclatge	50%	50%	39%	50%
Promoció del transport sostenible	17%	88%	61%	60%
Activitats en la natura / a l'aire lliure	56%	25%	72%	50%
Eficiència energètica en les instal·lacions	28%	6%	33%	40%
Contractació sostenible	39%	81%	n/a ²	n/a
Campanyes de sensibilització	17%	25%	11% ³	10%
Seguiment de la petjada de carboni	17%	19%	n/a	n/a

Les llistes de pràctiques diferien lleugerament segons el país. ¹ L'ítem eslové es referia a gots reutilitzables. ² Eslovènia oferia la cooperació amb proveïdors locals (50%) en lloc de la contractació sostenible; el qüestionari espanyol final no oferia ni contractació sostenible ni seguiment de la petjada de carboni. ³ L'ítem eslové es referia a esdeveniments de promoció i sensibilització. La fila d'eficiència energètica s'ha afegit en esta revisió, ja que estava present en les enquestes nacionals però es va ometre en l'esborrany anterior.

3.2.3 Principals barreres

Barrera	PT	FI	SI	ES
Falta de finançament	61%	38%	39%	30%
Falta de coneixement / experiència	39%	81%	50% ¹	50%
Poc interès de les persones participants o de les parts interessades	11%	38%	50% ²	10%
Prioritats concurrents	39%	38%	22%	20%
Resistència institucional	11%	12%	n/a	10%

Barrera	PT	FI	SI	ES
Absència de directrius / ferramentes clares	33%	25%	28%	30%

Els valors portuguesos es presenten com a franges qualitatives segons l'escala acordada pel consorci: baix = 0 a 49 per cent, moderat = 50 a 69 per cent, alt = 70 a 100 per cent. ¹ Eslovènia va distingir entre la falta de coneixement col·lectiu entre els finançadors i les parts interessades locals (50%) i la falta de coneixement sobre la implementació (28%). ² L'ítem eslovè es referia a la baixa motivació de les parts interessades més que a l'interès de les persones participants en concret. A Finlàndia, la capacitat de gestió limitada es va registrar per separat en el 31 per cent.

3.2.4 Interés dels joves per la sostenibilitat

En tots els països socis, les persones enquestades van percebre en general que els joves estan interessats en les qüestions de sostenibilitat, encara que el nivell d'interés variava.

A Portugal, les persones enquestades van indicar nivells d'interés relativament alts, i la majoria considerava que els joves estaven molt o moderadament interessats en la sostenibilitat. Es van observar patrons semblants a Espanya, encara que les persones enquestades descrivien amb més freqüència l'interés juvenil com a moderat més que com a alt.

A Eslovènia, les persones enquestades van considerar en general que els joves estan interessats en les qüestions de sostenibilitat, tot assenyalant també la variació entre individus i contextos. Les persones entrevistades van destacar el paper de la cultura a l'aire lliure i de les activitats en la natura a l'hora de fomentar la consciència ambiental entre els joves.

Les persones enquestades finlandeses van expressar opinions diverses. Encara que moltes consideraven que els joves estan interessats en la sostenibilitat, una part substancial va triar «no ho sé / no és rellevant», la qual cosa indica incertesa a l'hora de valorar l'interés dels joves en nom d'altres persones més que no pas una falta d'interés entre els mateixos joves.

En conjunt, els resultats suggereixen que la sostenibilitat és un tema rellevant per a molts joves dels països socis, però que l'interés per si sol no es tradueix automàticament en acció. Les persones enquestades van destacar de manera constant la necessitat d'enfocaments pràctics, atractius i participatius que connecten la sostenibilitat amb la vida quotidiana dels joves.

3.3 Reacció al concepte d'OofS

3.3.1 Atractiu del concepte

Valoració	PT	FI	SI'	ES
5/5 (extremadament atractiu)	50%	31%	33%	10%
4/5 (molt atractiu)	33%	50%	17%	40%
3/5 (moderat)	17%	6%	17%	10%
2/5 o inferior	0%	12%	34%	40%

¹ Eslovènia va utilitzar una escala d'acceptabilitat (molt acceptable, bo, acceptable, parcialment acceptable, no acceptable), equiparada ací a les valoracions de 5 punts; la fila de 2/5 o inferior combina parcialment acceptable (28%) i no acceptable (6%).

El concepte va rebre un suport ferm a Portugal (el 83 per cent el va valorar amb un 4 o un 5), Finlàndia (el 81 per cent el va valorar amb un 4 o un 5) i Eslovènia (el 67 per cent el va considerar acceptable o millor). Espanya va mostrar l'acollida més diversa, amb un 50 per cent que el valorava amb un 4 o un 5 i un 40 per cent que el valorava amb un 2 o menys, la qual cosa reflectix la seua integració més incipient entre sostenibilitat i esport.

3.3.2 Reptes de sostenibilitat més atractius

De manera agregada per a tots els països, els reptes de sostenibilitat considerats més atractius per als jòvens són:

- Els reptes de recollida de residus i les competicions de neteja comunitària, populars de manera constant en els quatre països.
- Els tallers de reutilització creativa i supraciclatge, l'opció més triada a Finlàndia i amb una forta presència a Portugal i Eslovènia, que fomenten el pensament d'economia circular.
- Els reptes de plantada d'arbres, forts a Portugal i Espanya, vinculats a les necessitats locals de reforestació.
- Els reptes de transport sostenible, destacats a Finlàndia i Espanya, que aprofiten les opcions existents de ciclisme i transport públic.
- L'orientació en la natura i l'observació de la biodiversitat, populars a Eslovènia i Finlàndia, que connecten l'esport amb l'educació en la natura.
- La planificació de l'acció climàtica, assenyalada a Portugal i Finlàndia, que vincula l'esport amb la implicació cívica.

3.3.3 Equilibri de la puntuació

Equilibri preferit	PT	FI	SI	ES
Igual (50/50)	78%	81%	56%	40%
Ponderat cap a la sostenibilitat o la qualitat (70-80%)	11%	12%	39%	0%
Ponderat cap a l'esport (70-80%)	11%	6%	6%	40%
Sense preferència	0%	0%	0%	20%

A Eslovènia, l'opció ponderada cap a la sostenibilitat o la qualitat es va plantejar com la qualitat de l'execució i la sostenibilitat ponderades al voltant del 70 per cent, amb el resultat esportiu al voltant del 30 per cent.

Un equilibri igual de 50/50 va ser la preferència clara a Portugal, Finlàndia i Eslovènia. Espanya és l'excepció i l'únic país amb una preferència substancial ponderada cap a l'esport: allí, les persones enquestades es van dividir de

manera equitativa entre un equilibri igual (40 per cent) i una puntuació ponderada cap a l'esport (40 per cent). Per tant, l'afirmació anterior segons la qual el 50/50 rebia el suport de tots els països s'ha de matisar en el cas d'Espanya. La franja flexible de 40/60 a 60/40 del marc comú permet acollir esta variació.

3.3.4 Format competitiu enfront de col·laboratiu

En tots els països, el format preferit és un format híbrid en què la competició ajuda però la col·laboració té un pes comparable. A Finlàndia, la meitat de les persones enquestades consideraven la competició útil però no essencial i una quarta part més no expressava cap preferència, i només una xicoteta part la considerava essencial. A Eslovènia, el 61 per cent veia la competició com a important però no com la finalitat principal i el 33 per cent preferia un format col·laboratiu o basat en la participació. A Espanya, el 60 per cent considerava la competició útil però creia que la col·laboració havia de tindre la mateixa importància. La competició pura va rebre el suport d'una minoria (més forta entre les persones enquestades de clubs esportius portugueses), mentres que els formats purament col·laboratius van rebre un suport limitat. El disseny competitiu i col·laboratiu d'OoFS es basa directament en esta evidència.

3.4 Inclusió i grups destinataris

L'objectiu d'inclusió del 30% es va considerar en general assolible, però les parts interessades van subratllar que no es produiria automàticament. Entre els reptes clau hi havia arribar als grups infrarepresentats, superar les barreres econòmiques i de transport, i garantir que les activitats siguen accessibles i acollidores per a una gamma diversa de participants. Entre les solucions proposades hi havia les col·laboracions amb centres educatius, la difusió dirigida, els equips mixtos, la participació gratuïta o assequible, el suport al transport i la col·laboració amb organitzacions que treballen amb grups infrarepresentats. Les estratègies d'inclusió més eficaces identificades en els diferents països van ser:

- La difusió dirigida a través dels centres educatius i els centres juvenils, l'estratègia principal en tots els països.
- Els requisits d'equips mixtos, amb un suport ferm arreu.
- La participació gratuïta i el transport subvencionat, identificats com a crítics a Portugal i Espanya.
- Les parts interessades van destacar el valor de treballar amb organitzacions que impliquen grups infrarepresentats i joves que afronten barreres a la participació.

- Els programes d'ambaixadors entre iguals i la implicació de líders comunitaris, assenyalats en tots els països.
- La comunicació en formats accessibles i en diverses llengües.

3.5 Adopció a llarg termini i sostenibilitat

Probabilitat d'adopció	PT	FI	SI ¹	ES
Molt probable	44%	0%	17%	20%
Probable	33%	50%	44%	10%
Possible	6%	38%	n/a	30%
Poc probable o molt poc probable	17%	12%	39%	40%

¹ Eslovènia va utilitzar una escala de quatre punts sense opció intermèdia neutra, i la seua pregunta indagava sobre la probabilitat d'un efecte durador i de cofinançament local més que sobre l'adopció per part de la mateixa organització. L'atractiu de l'adopció va ser més fort a Portugal i més feble a Espanya, on la meitat de les persones enquestades tenien dubtes.

Diversos ajuntaments dels països socis van indicar la seua disposició a signar cartes de suport o memoràndums d'entesa per a la implementació a llarg termini. En la consulta eslovena, tots els ajuntaments participants van confirmar esta disposició.

Quan se'ls va preguntar què hauria de contindre el Green Playbook, les parts interessades van prioritzar les ferramentes pràctiques i a punt per a usar. La classificació agregada entre països va ser la següent:

Element	Rang de prioritat
Plantilles i llistes de comprovació de planificació	1 (opció principal en tots els països)
Exemples de reptes de sostenibilitat i normes	2
Sistemes de puntuació i avaluació	3
Exemples de pressupost i estimacions de costos	4
Materials de comunicació i promoció	5
Ferramentes de mesurament i informe d'impacte	6
Estudis de cas dels esdeveniments pilot	7
Recomanacions polítiques	8

3.6 Resultats de les entrevistes: temes clau entre països

Es van realitzar 20 entrevistes en profunditat als quatre països socis (4 a Portugal, 5 a Finlàndia, 6 a Eslovènia i 5 a Espanya). Totes les dades de les entrevistes es presenten de manera anònima, d'acord amb els compromisos adquirits amb les persones entrevistades. Les entrevistes van proporcionar una profunditat qualitativa que complementa les dades de l'enquesta.

3.6.1 Finlàndia: síntesi de les entrevistes

Es van realitzar cinc entrevistes amb representants d'organitzacions esportives, entorns educatius, ONG i professionals del treball juvenil. Entre els resultats clau destaquen:

- Els jòvens solen mostrar un alt grau de consciència sobre les qüestions de sostenibilitat en la seua vida quotidiana, però calen suport addicional i oportunitats pràctiques per a traduir esta consciència en acció a través de l'esport.
- Les activitats a l'aire lliure, l'educació d'aventura, l'aprenentatge en la natura i les activitats relacionades amb la biodiversitat es van identificar com a enfocaments especialment adequats per a combinar l'activitat física i l'aprenentatge de la sostenibilitat.
- Els centres educatius, les organitzacions juvenils, els clubs esportius, les xarxes socials i les xarxes entre iguals es van destacar com a canals importants per a arribar als jòvens, especialment als que actualment no participen en l'esport organitzat.
- Les barreres econòmiques, els reptes de transport i els recursos organitzatius limitats poden restringir la participació i la implementació. Per tant, els esdeveniments han de ser de baix cost o gratuïts i han d'estar dissenyats per a minimitzar les barreres a la participació.
- La inclusió s'ha d'incorporar al llarg de tot el disseny de l'esdeveniment. Les persones entrevistades van destacar la importància de l'accessibilitat, la representació diversa, els entorns segurs i la implicació significativa dels grups infrarepresentats en la planificació i la implementació.
- La simplicitat va aparèixer com un factor d'èxit clau. El Green Playbook ha de proporcionar recursos pràctics i fàcils d'utilitzar, incloent-hi idees d'activitats, plantilles, llistes de comprovació, materials de comunicació, ferramentes d'avaluació i orientacions per a la implementació.

3.6.2 Eslovènia: síntesi de les entrevistes

SDE va realitzar sis entrevistes amb ajuntaments i organitzacions esportives. Tots els ajuntaments participants van confirmar la seua disposició a proporcionar una carta de suport per a la implementació a llarg termini. Resultats clau:

- Fort èmfasi en l'eficiència energètica en l'àmbit comunitari: il·luminació LED generalitzada, plaques solars en les instal·lacions esportives

públiques, promoció de la mobilitat sostenible i gestió ecològica d'esdeveniments (trail running, ciclisme) amb mesures de reducció de residus.

- Els jòvens de 15 a 19 anys mostren una consciència moderada sobre la protecció del medi ambient. La comprensió teòrica és sòlida, però continua havent-hi una bretxa entre el coneixement i la pràctica. Les xarxes socials són un factor de doble tall: incrementen la visibilitat, però sovint promouen una implicació superficial.
- La iniciativa es va percebre com a innovadora i atractiva, amb un gran potencial per a la consciència ambiental, la inclusió social i la participació activa a través de l'esport. La dimensió internacional es va considerar especialment valuosa per a la replicació.
- Tipus de jocs preferits: jocs interactius i en equip en entorns naturals; activitats d'aventura i circuits d'obstacles; i jocs que incorporen tasques de reciclatge, gestió de recursos i resolució de problemes de sostenibilitat. Els jocs adaptats localment i els tradicionals es van considerar un valor afegit.
- Es va preferir de manera constant un format híbrid que combine la competició amb l'aprenentatge experiencial. La competició motiva, però el focus principal ha de continuar sent l'aprenentatge, la cooperació i el desenvolupament personal més que el rendiment per si sol.
- Principals barreres: els recursos financers, la capacitat humana limitada, la bretxa entre la planificació estratègica i la implementació pràctica, la coordinació intersectorial insuficient i els procediments administratius.
- Assolir una participació del 30% de grups desfavorits es considera realista amb una planificació acurada: normes adaptades, instruccions simplificades, complexitat diferenciada de les tasques, personal de suport format, grups més xicotets, suport entre iguals i cooperació amb institucions d'educació especial i serveis socials.

3.6.3 Espanya: síntesi de les entrevistes

Es van realitzar cinc entrevistes amb ajuntaments i organitzacions juvenils. Resultats clau:

- L'esport i la sostenibilitat es perceben com a complementaris, però la integració pràctica encara és limitada en el context espanyol.
- El suport municipal es considera essencial per a una implementació reeixida, ja que els ajuntaments controlen els espais, el finançament i les xarxes comunitàries.

- L'element competitiu és valorat pels joves, però els esdeveniments han d'incloure components educatius i socials per a evitar excloure les persones participants menys competitives.
- Els temes de sostenibilitat locals (gestió de l'aigua, biodiversitat mediterrània, reducció dels residus derivats del turisme) s'han d'incorporar al disseny de la competició.
- Els centres educatius i els clubs esportius locals són els canals de captació més eficaços, amb les xarxes socials com a ferramenta de suport.

3.6.4 Portugal: síntesi de les entrevistes

Es van realitzar quatre entrevistes amb parts interessades, entre les quals gestors esportius, representants municipals i professionals de l'educació. Resultats clau:

- Fort interès pel model OofS, especialment per l'enfocament de gamificació i pel sistema de doble puntuació que combina l'esport amb les accions de sostenibilitat.
- L'entorn natural de la Serra da Gardunha, a Fundão, ofereix un escenari ideal per a reptes de sostenibilitat basats en l'orientació.
- La inclusió de comunitats refugiades i migrants i de joves econòmicament desfavorits requereix una difusió dirigida, participació gratuïta i suport al transport.
- La connexió entre l'esport i l'educació ambiental encaixa bé amb l'assignatura de Ciutadania i Desenvolupament del currículum escolar portugués.
- La sostenibilitat dels resultats més enllà del període del projecte depèn del compromís municipal i de la incorporació de la metodologia als programes esportius existents.

3.6.5 Temes transversals de les entrevistes entre països

De les dades combinades de les entrevistes emergixen sis temes generals:

- La simplicitat és el factor d'èxit clau. Una puntuació complexa, una burocràcia excessiva o uns dissenys massa ambiciosos poden dissuadir les organitzacions. Les estructures clares i les orientacions pas a pas són essencials.

- Els centres educatius són la porta d'entrada als joves. Les institucions educatives són el canal més eficaç per a arribar als joves de 15 a 19 anys, especialment als inactius.
- La competició funciona, però la col·laboració importa més. Es preferix un format de competició lúdic que valore el treball en equip, l'aprenentatge i l'experiència compartida al costat del rendiment. Cal evitar els formats que eliminen prompte els equips més fluïxos.
- L'adaptació local és una condició prèvia per a la rellevància. Els reptes han de reflectir les prioritats locals: l'aigua a Fundão, la biodiversitat a Eslovènia, el turisme sostenible a Pedreguer, la cultura a l'aire lliure a Finlàndia.
- L'accessibilitat econòmica determina la inclusió. La participació gratuïta, el transport subvencionat i el préstec d'equipament són innegociables per a una inclusió genuïna dels grups infrarepresentats.
- Els impulsors institucionals afavorixen l'adopció. Les iniciatives reeixides depenen de persones motivades dins de les organitzacions. El Playbook ha d'orientar sobre com identificar i donar suport a estes persones impulsores.

4. Estructures proposades per a les Olympics of Sustainability nacionals

4.1 Marc comú de competició

Element	Especificació
Format	Jornada d'un dia que combina activitats esportives, de sostenibilitat i d'aprenentatge ambiental
Equips	5 membres, de 15 a 19 anys, amb un mínim de 2 xiques per equip*
Escala	5–10 equips (25–50 participants) per esdeveniment nacional
Puntuació	Els equips obtenen punts mitjançant activitats esportives i de sostenibilitat, juntament amb un sistema de reconeixement Green Badge específic
Green Badge	S'atorga als equips que assolixen almenys el 70% de la puntuació de sostenibilitat disponible i complixen els criteris del Green Badge
Inclusió	Participació gratuïta o assequible; suport al transport quan calga; mesures d'accessibilitat i adaptació; equips mixtos fomentats o exigits segons la implementació local. Les persones participants han de ser acollides i incloses independentment del gènere, la identitat de gènere, la discapacitat, l'origen ètnic, la religió, l'orientació sexual o altres característiques personals.

Element	Especificació
Avaluació	Enquestes prèvies i posteriors a l'esdeveniment; puntuació de les activitats; retroacció de les persones participants; documentació fotogràfica i en vídeo
Classificació	L'equip guanyador passa a la Final Europea (Pedreguer)

4.2 Perfils dels esdeveniments nacionals

Dimensió	Portugal (Fundão)	Eslovènia (Dobrovlje)	Espanya (Pedreguer)
Soci implementador	MoF	SDE	MoP
Seu	Serra da Gardunha i instal·lacions municipals	Zona d'Ajdovščina i espais a l'aire lliure	Instal·lacions municipals de Pedreguer i zona costanera
Temes de sostenibilitat locals	Gestió de l'aigua, reforestació, connectivitat rural	Biodiversitat, esport a l'aire lliure, implicació comunitària	Turisme sostenible, biodiversitat mediterrània, gestió de residus
Canals de captació	Centres educatius, Consell Municipal de la Joventut, Centre de Migracions	Centres educatius, Institut d'Ajdovščina, xarxes municipals	Centres educatius, clubs locals, xarxa esportiva valenciana
Participació estimada	De 25 a 50 participants	De 25 a 50 participants	De 25 a 50 participants
Data prevista	M11 (juliol de 2026)	M10 a M11	M10 a M11

5. Exemples d'activitats per a les competicions nacionals d'OoFS

S'ha desenvolupat un ventall d'activitats esportives i de sostenibilitat adaptables a partir dels resultats de la T2.1, de les preferències de les parts interessades identificades mitjançant la T2.2 i de l'experiència dels socis de tot el consorci. Les activitats combinen activitat física, aprenentatge ambiental, treball en equip i resolució de problemes, i alhora permeten a les entitats organitzadores adaptar la implementació als contextos locals, a les necessitats de les persones participants i als recursos disponibles.

El catàleg d'activitats inclou tant els sis Eco Games, desenvolupats originalment mitjançant el programa Eco Athlete de SDE i adaptats al marc de les Olympics of Sustainability, com quatre activitats addicionals aportades pels socis del consorci. En conjunt, estes activitats constitueixen un conjunt flexible de ferramentes que es pot utilitzar en centres educatius, ajuntaments, clubs esportius i entorns comunitaris.

Alguns exemples d'activitats incloses en el Green Playbook són:

- Capture the Eco Flag

- Eco Challenge Relay
- Eco Bowling
- Eco Tail Tag
- Eco Rescue Mission
- Eco Upcycling Challenge
- Eco Adventure Orienteering
- Green Travel Challenge and Workshop
- Eco Knowledge Quiz
- Water Footprint Challenge

Les activitats abasten un ampli ventall de temes de sostenibilitat, com la gestió de residus, el reciclatge, la biodiversitat, la mobilitat sostenible, el consum d'aigua, els principis de l'economia circular i la consciència ambiental. Es recomana a les entitats organitzadores que seleccionen i adapten les activitats segons les prioritats locals, les necessitats de les persones participants i els recursos disponibles.

Les fitxes detallades de les activitats, els sistemes de puntuació, les llistes de materials i les orientacions per a la implementació es proporcionen en el Green Playbook (D2.2).

6. Conclusions i recomanacions

6.1 Conclusions principals

La bretxa entre consciència i acció és evident en els quatre països. Els joves expressen preocupació per les qüestions ambientals, però sovint els falten oportunitats estructurades i atractives per a traduir esta consciència en acció a través de l'esport.

La sostenibilitat en l'esport continua sent fragmentada, sovint concentrada en l'àmbit d'elit, d'esdeveniments o federatiu, i només poques vegades s'integra en els programes d'esport juvenil de base. No s'ha identificat cap metodologia estandarditzada per a integrar la sostenibilitat en les competicions esportives juvenils en cap dels països socis.

El concepte d'OofS va rebre un suport positiu de les parts interessades de tot el consorci. La integració d'activitats esportives i de sostenibilitat, el sistema de reconeixement Green Badge i l'ús d'enfocaments d'aprenentatge basats en el

joc es van considerar en general maneres atractives i motivadores d'implicar els jóvens en accions relacionades amb la sostenibilitat.

La simplicitat i la practicitat van aparéixer com els factors d'èxit més importants. Les parts interessades van subratllar de manera constant la necessitat de ferramentes a punt per a usar, orientacions clares i models d'implementació de llindar baix, més que no pas marcs metodològics complexos.

La inclusió requerix una planificació i una assignació de recursos deliberades. La participació gratuïta o assequible, el suport al transport, les mesures d'accessibilitat, les activitats adaptades i la difusió proactiva es van identificar com a condicions importants per a arribar a un ventall divers de jóvens.

La rellevància local importa. Els reptes de sostenibilitat han de reflectir les prioritats ambientals locals, els contextos comunitaris i els recursos disponibles a fi de maximitzar la implicació i l'apropiació.

Els centres educatius representen una de les vies més importants per a arribar al grup destinatari de jóvens de 15 a 19 anys i es van identificar de manera constant com a socis clau en els quatre països.

Els enfocaments de gamificació i d'aprenentatge en equip van rebre un suport ampli. Les parts interessades van destacar que combinar participació, treball en equip, aprenentatge ambiental i competició amistosa pot augmentar la motivació i la implicació entre els jóvens.

6.2 Recomanacions

- Dissenyar ferramentes d'implementació que siguin simples i utilitzables. Les orientacions pas a pas, les plantilles, les fitxes d'activitats, les llistes de comprovació i els exemples de pressupost han de continuar sent elements centrals de la metodologia OoFS.
- Reforçar la cooperació amb els centres educatius, els ajuntaments, els clubs esportius i les organitzacions juvenils per a donar suport a la captació, la implementació i la sostenibilitat a llarg termini.
- Incorporar la inclusió, l'accessibilitat i la protecció des de l'inici de la planificació de l'esdeveniment, en lloc de tractar-les com a components separats o opcionals.
- Garantir que les activitats es puguin adaptar a les prioritats ambientals locals, a les instal·lacions disponibles, a les necessitats de les persones

participants i a la capacitat organitzativa, tot mantenint els principis bàsics de la metodologia OofS.

- Utilitzar la gamificació, l'aprenentatge en equip i el sistema de reconeixement Green Badge per a fomentar la participació, l'aprenentatge ambiental i el canvi de comportament positiu.
- Donar suport a la capacitació local proporcionant recursos pràctics i orientacions a les entitats organitzadores amb poca experiència prèvia en sostenibilitat o en gestió d'esdeveniments.
- Documentar els esdeveniments pilot de manera sistemàtica mitjançant la retroacció de les persones participants, les dades d'avaluació, fotografies, vídeos i reflexions sobre la implementació, a fi de donar suport al desenvolupament i la replicació futurs.
- Promoure la col·laboració intersectorial entre les parts interessades de l'esport, l'educació, la joventut i el medi ambient per a reforçar l'impacte i la sostenibilitat a llarg termini.

6.3 Implicacions polítiques

Els resultats d'este e-Paper tenen implicacions per a les polítiques d'esport i sostenibilitat en l'àmbit local, nacional i europeu.

El model OofS demostra que l'esport pot servir com a plataforma eficaç per a l'educació per a la sostenibilitat, la consciència ambiental i el canvi de comportament positiu entre els jòvens. Encara que la sostenibilitat es debat cada vegada més dins de la política esportiva, les metodologies pràctiques per a la implementació en l'àmbit de base continuen sent limitades.

Per tant, els responsables polítics podrien considerar:

- Integrar objectius de sostenibilitat en els programes de finançament de l'esport de base.
- Incloure temes de sostenibilitat en la formació d'entrenadors i en la formació en lideratge esportiu.
- Reconèixer l'esport com un vehicle potencial per a l'educació per a la sostenibilitat i la implicació juvenil dins de les estratègies ambientals i climàtiques més àmplies.
- Donar suport a la cooperació entre els sectors de l'esport, l'educació, la joventut i el medi ambient.
- Invertir en iniciatives pràctiques i de base comunitària que combinen activitat física, sostenibilitat i inclusió social.

La metodologia OofS proporciona un exemple de com estos objectius es poden traduir en accions pràctiques en l'àmbit local, tot mantenint-se adaptable a diferents contextos nacionals i comunitaris.

Referències

Comité Olímpico de Portugal. (n.d.). Sustentabilidade.
<https://comiteolimpicoportugal.pt/sustentabilidade/>

Consejo Superior de Deportes. (2022). Encuesta de hábitos deportivos en España 2022. Ministerio de Cultura y Deporte.

Ekokompassi. (n.d.). Briefly in English. <https://ekokompassi.fi/briefly-in-english/>

Emmonds, S., Till, K., Weaving, D., Burton, A., and Lara-Bercial, S. (2024). Youth sport participation trends across Europe. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 95(1), 69 to 80.

European Commission. (2020). Special Eurobarometer 501: Attitudes of European citizens towards the environment. Directorate-General for Communication.

European Commission. (2022). Special Eurobarometer 525: Sport and physical activity. Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture.

European Commission. (2023). 2030 climate targets. Directorate-General for Climate Action.

European Commission. (2024). The European Green Deal.
<https://commission.europa.eu/>

European Commission. (2026). Special Eurobarometer 571: Attitudes of Europeans towards biodiversity.

European Commission. (n.d.). EU Youth Strategy.
https://youth.europa.eu/strategy_en

European Investment Bank. (2023). EIB Climate Survey 2022 to 2023. Luxembourg: EIB.

European University Sports Association. (n.d.). Fit4Green.
<https://fit4green.eusa.eu/>

Federação Portuguesa de Futebol. (2023). Sustainability in football.
<https://portugalstore.fpf.pt/en/editorial/sustainability-football>

Finlands Svenska Idrott. (n.d.). Organisation and activities. <https://www.idrott.fi/>

Foundation for Sport of the Republic of Slovenia. (n.d.). <https://www.fundacijazasport.org/>

Fundão Municipality. (n.d.). UNESCO Global Network of Learning Cities. <https://www.uil.unesco.org/en/learning-cities/fundao>

Green Sports Hub Europe. (2023). <https://greensportshub.eu/>

Institut Impact. (n.d.). Move4Nature. <https://institut-impact.si/>

Instituto Nacional de Estatística. (2024). Estatísticas do desporto 2023. INE Portugal.

Instituto Português do Desporto e Juventude. (n.d.). Programa Nacional de Desporto para Todos. <https://ipdj.gov.pt/>

Instituto Português do Desporto e Juventude. (2021). PNED Peace and Sport Award. <https://ipdj.gov.pt/>

International Olympic Committee. (2012). Sustainability through sport. IOC.

Lopes, H. S., Martins, F. V., and Dinis, A. (2025). Sustainable consumption intentions among Portuguese university students. Sustainability, 17(17), 7569.

Kokko & Hämylä. (2024). Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa LIITU-tutkimuksen tuloksia 2024. <https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2025/05/LIITU-2024-raportti.pdf>

Ministério da Educação. (2021). Programa Estratégico do Desporto Escolar 2021 to 2025. DGE.

Ministry of Economy, Tourism and Sport of Slovenia. (n.d.). Sport policy. <https://www.gov.si/>

Mota, J. et al. (2016). Portugal's 2016 report card on physical activity. Journal of Physical Activity and Health, 13(S2), S218 to S222.

Olympic Committee of Slovenia. (n.d.). <https://www.olympic.si/en/>

Pizarro, A. et al. (2023). Portugal's 2022 report card on physical activity for children and youth. Journal of Exercise Science and Fitness, 21(3), 280 to 285.

PlayGreen Sports. (n.d.). <https://ecoserveis.net/en/playgreensports/>

PNED. (n.d.). Manual de Boas Práticas Ambientais no Desporto. <https://pned.ipdj.gov.pt/>

Rodrigues, D. et al. (2019). Parental perception of barriers to children's participation in sports. JPAH, 16(8), 595 to 600.

Seabra, A. F. et al. (2007). Sports participation among Portuguese youth. JPAH, 4(4), 370 to 380.

Silva, A. P. et al. (2023). Eco-anxiety in Portuguese young adults. BMC Psychology, 11, 292.

Statistical Office of the Republic of Slovenia. (n.d.). <https://www.stat.si/>

Tavares, D. et al. (2023). Portuguese validation of the Climate Change Attitude Survey. EJDP, 20(5), 875 to 888.

World Health Organization. (2021). Portugal Physical Activity Factsheet. WHO Europe.

O O F S

Olympics of Sustainability

Co-funded by
the European Union

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.